

PORESKA PRAKSA

ZA OKTOBAR 2015. GODINE

Mišljenja

PDV	2 - 11
Porez na dobit pravnih lica	12 - 13
Porez na dohodak fizičkih lica	14 - 16
Ostalo (drugi propisi).....	17 - 22

POREZ NA DODATU VRIJEDNOST

Poreski tretman stalnog mjesta poslovanja stranog pravnog lica - predstavništva

Broj: 03/2- 14795/2-15

Podgorica, 12. oktobar 2015. godine

Sa stanovišta odredbi Zakona o porezu na dodatu vrijednost ("Službeni list RCG", br. 65/01 ... 76/05 i "Službeni list CG", br. 16/07 i 9/15) ukazujemo na sljedeće:

Član 3 Zakona o porezu na dodatu vrijednost propisuje da je predmet oporezivanja PDV promet proizvoda i promet usluga koje poreski obveznik u okviru svoje djelatnosti vrši uz naknadu i uvoz proizvoda u Crnu Goru.

Odredbom člana 13 Zakona o porezu na dodatu vrijednost, propisano je da je poreski obveznik svako lice koje na bilo kojem mjestu samostalno obavlja bilo koju poslovnu djelatnost, bez obzira na namjenu ili ishod te djelatnosti. Pod djelatnošću u smislu odredbi ovog zakona se podrazumijeva, svaka proizvodna, trgovinska i uslužna djelatnost, uključujući rudarsku, poljoprivrednu i profesionalnu djelatnost. Izuzetno od navedenog, lice koje za posljednjih 12 mjeseci ostvari promet proizvoda, odnosno usluga u vrijednosti koji ne prelazi, odnosno nije vjerovatno da će preći iznos od 18 000 eura, nije poreski obveznik u smislu ovog zakona. Dakle, lica koja nijesu registrovani PDV obveznici nemaju obavezu da obračunavaju PDV na svojim fakturama.

Ukoliko pravna i fizička lica ispunjavaju uslove propisane odredbama ovog zakona, odnosno ukoliko njihov oporezivi prihod prelaze propisani limit od 18. 000 € i ukoliko tu djelatnost obavljaju samostalno i trajno s namjerom ostvarivanja prihoda, u obavezi su da pokrenu postupak PDV registracije kod poreskog organa (član 13 i član 55 Zakona o PDV-u). Nakon dobijanja rješenja od poreskog organa, registrovani PDV obveznici, imaju obavezu da obračunavaju PDV na iznos naknade po osnovu prometa proizvoda i usluga, koji iskazuju na svojim fakturama. Takođe, imaju obavezu da utvrđuju i plaćaju PDV obavezu po obračunskom periodu, iskazuju ga u mjesečnim prijavama ("PR PDV-2") koje predaju poreskom organu do 15-og u tekućem mjesecu za prethodni mjesec.

U konkretnom slučaju, ukoliko se radi o stalnom mjestu poslovanja stranog pravnog lica - nezavisno od organizacionog oblika, dakle i o predstavništvu, koje isključivo vrši prethodne i pripremne radnje, odnosno aktivnosti pripremnog ili pomoćnog karaktera za nerezidentnog obveznika, ali nerezidentni obveznik ne obavlja delatnost preko stalnog mjesta poslovanja, odnosno ne ostvaruje prihode u Crnoj Gori, takvo stalno mjesto poslovanja, u ovom slučaju predstavništvo, ne smatra se poreskim obveznikom u smislu Zakona o porezu na dodatu vrijednost, i nema obavezu da se registruje za PDV obveznika.

Takođe, u zavisnosti od toga da li predstavništvo ostvaruje prihode u Crnoj Gori postoji obaveza plaćanja poreza na dobit.

Postupak preusmjeravanja sredstava iz PDV kredita za plaćanje PDV-a pri uvozu

Broj: 03/2- 14350/2-15

Podgorica, 05. oktobar 2015. godine

Prema članu 50 stav 4 Zakona o porezu na dodatu vrijednost ("Službeni list RCG", br. 65/01 ... 76/05 i "Službeni list CG", br. 16/07 i 9/15) poreskom obvezniku koji je ostvario pravo na povraćaj ulaznog PDV, a istovremeno ima obaveze po osnovu carinskog duga (po osnovu PDV-a), na njegov zahtjev, može se odobriti preusmjeravanje tih sredstava za plaćanje PDV-a pri uvozu.

Kao i ranije i sada se vrši preusmjeravanje sredstava iz PDV kredita za plaćanje PDV pri uvozu, a ovaj postupak poreski obveznik pokreće podnošenjem zahtjeva (Obrazac N-26) područnoj jedinici Poreske uprave.

Međutim, što se tiče Vašeg pitanja da li se sredstava iz PDV kredita mogu preusmjeravati za plaćanje akcize, upućujemo Vas da odgovor potražite od Uprave carina jer su od januara 2015. godine poslovi registracije, obračuna i naplate akcize i postupak podnošenja poreske prijave za obračun akcize u nadležnosti Uprave carina.

Mjesto prometa usluga izgradnje objekata u slučaj kada je investitor domaća firma, a izvođač radova strano lice

Broj: 03/7 –15331 /2-15

Podgorica, 20. oktobar 2015. godine

Članom 17 stav 1 Zakona o porezu na dodatu vrijednost ("Sl. list RCG", broj 65/01 ... 04/06 i "Sl. list Crne Gore", broj 16/07 ... 29/13,09/15) i članom 34 Pravilnika o primjeni zakona o porezu na dodatu vrijednost ("Sl. list RCG", broj 65/02 ... 16/0...30/13), propisano je da se kod utvrđivanja mjesta isporuke usluga, primjenjuje opšte načelo da je mjesto obavljene usluge tamo gdje je sjedište, odnosno stalno boravište ili prebivalište lica koje obavlja usluge, ako navedenim propisima nije drugačije određeno.

Članom 17 stav 2 tačka 1 propisano je da se izuzetno od stava 1 ovog člana, mjestom vršenja prometa usluga smatra mjesto u kome se nepokretnost nalazi, ako se usluga vrši neposredno u vezi sa nepokretnostima, uključujući i usluge posredovanja u prometu nepokretnosti, procjene nepokretnosti, pripremni radovi u građevinarstvu.

Na osnovu naprijed navedenog, postoji obaveza domaćeg pravnog lica da po ispostavljenoj fakturi od strane nerezidentnog pravnog lica obračuna i uplati PDV.

U slučaju izvođenja građevinskih radova od strane nerezidentnog pravnog lica, ukoliko ti radovi traju duže od šest mjeseci, u skladu sa članom 4 stav 4 Zakona o porezu na dobit pravnih lica, nerezidentno pravno lice je u obavezi da osnuje poslovnu jedinicu preko koje će obavljati svoje poslove.

Poslovna jedinica u smislu poreskih obaveza ima status kao i domaća pravna lica, odnosno u obavezi je uskladiti svoje poslovanje sa propisima koje važe za domaća pravna lica.

Poreski tretman prihoda od zatezne kamate koje ostvaruje društvo koje se bavi faktoringom

Broj: 03/7 –15775 /2-15

Podgorica, 30. oktobar 2015. godine

U odgovoru na vaše pitanje, ističemo da su kod usluga prodaje/kupovine potraživanja direktno uključene tri stranke, onaj koji prodaje potraživanje, dužnik i faktor, što znači da je u pitanju faktoring koji po definiciji je posao u kojem se kupuju potraživanja za prodatu robu ili izvršene usluge prije dospijeca za naplatu. Posao se obavlja otkupom potraživanja na osnovu dokumenata kojima se dokazuje postojanje potraživanja (fakture, situacije, otpremni dokumenti, carinske deklaracije i sl.).

Factoring posao se sklapa potpisivanjem ugovora o faktoringu, kojim prodavac fakture prodaje svoja potraživanja od dužnika, proizašla iz isporuke robe/ili izvršenja usluga. Za navedenu transakciju prodavac fakture obavezuje se ugovorom platiti faktoring naknadu i faktoring kamatu.

U praksi, finansiranje kroz faktoring se sprovodi tako što se odmah direktno na račun prodavca potraživanja isplaćuje dominantni iznos, najčešće 70% do 90% vrijednosti fakture umanjeno za iznos faktoring kamate i naknade, a preostalih 30%, odnosno 10% vrijednosti fakture se isplaćuje u roku dospijeca, nakon što kupac robe/usluge-dužnik isplati banci cjelokupni iznos fakture. Proces faktoringa varira od slučaja do slučaja, ali osnove su u većini slučajeva iste.

Dakle, cijena faktoringa se sastoji od naknade i kamate. Faktoring društvo može ustupitelju potraživanja naplatiti administrativnu naknadu radi provjere dokumentacije koja se prilaže uz ustupljeno potraživanje (račun, otpremnica, dostavnica i sl.), obično u nekom paušalnom iznosu, te faktoring naknadu koja predstavlja cijenu usluge faktoring društva za obavljeni otkup potraživanja, upravljanjem potraživanjima, te za preuzimanje rizika ukoliko se radi o faktoringu bez regresa. Faktoring naknada se obračunava u ugovorenom procentu od nominalnog iznosa potraživanja.

Factoring društvo ustupatelju potraživanja zaračunava i faktoring kamatu za period finansiranja na dati predujam u okviru ustupa potraživanja od dana isplate preujma potraživanja do dana dospjeca tog potraživanja.

Isporukom u smislu Zakona o porezu na dodatu vrijednost („Sl. list RCG“, broj 65/01 ... 04/06 i „Sl. list Crne Gore“, broj 16/07 ... 40/11), ne smatra se ustupanje ili prenos potraživanja nastalo iz isporuke dobara i usluga drugom licu radi naplate. Međutim, naknada za uslugu naplate potraživanja, provizija, diskont i ostali troškovi koje zaračunava poreski obveznik preuzimatelj duga (faktor) podliježe plaćanju poreza na dodatu vrijednost.

S obzirom da kamata predstavlja naknadu za usluge finansiranja, u smislu člana 27 stav 1 tačka 4 Zakona o porezu na dodatu vrijednost, oslobođena je plaćanja poreza na dodatu vrijednost bez obzira radi li se o uslugama davanja kredita odnosno zajma ili ostalim uslugama finansiranja za koje se naplaćuje kamata.

Stopa PDV-a na promet šećera

Broj: 03/7 – 15030 /2-15

Podgorica, 12. oktobar 2015. godine

Shodno članu 3 Zakona o porezu na dodatu vrijednost („Sl. list RCG“, br. 65/01 ... 76/05 i „Sl. list Crne Gore“, br. 16/07 ... 09/15), predmet oporezivanja PDV je promet proizvoda i promet usluga koje poreski obveznik u okviru obavljanja svoje djelatnosti vrši uz naknadu kao i uvoz proizvoda u Crnu Goru.

Članom 24a istog Zakona je propisano da se PDV obračunava i plaća po sniženoj stopi od 7% od prometa proizvoda, usluga i uvoza proizvoda, i to osnovnih proizvoda za ljudsku ishranu (hljeb, brašno, mlijeko i mliječni proizvodi, hrana za odojčad, mast, ulje, meso i šećer).

Članom 2 Pravilnika o utvrđivanju proizvoda i usluga koji se oporezuju po sniženoj stopi PDV ("Sl. list RCG", br. 81/05 "Sl. list Crne Gore", br. 06/08 , 11/09 je bliže razrađeno šta se smatra šećerom u smislu člana 24a stav 1 tačka 1 Zakona.

Šećerom, u smislu člana 24a stav 1 tačka 1 Zakona smatra se rafinisani šećer iz šećerne repe i šećerne trske.

Dakle, ako se bavite prometom šećera bez obzira što je prepakovan u male kesice od 5 gr i ukoliko se radi o rafinisanom šećeru iz šećerne repe i šećerne trske, na faktura ste dužni obračunati i iskazati PDV po sniženoj stopi od 7%.

Poreski tretman prevoznih i drugih usluga koje su neposredno povezane sa izvozom proizvoda

Broj: 03/2- 14346/2-15

Podgorica, 02. oktobar 2015. godine

Shodno članu 3 Zakona o porezu na dodatu vrijednost ("Službeni list RCG", br. 65/01 ... 76/05 i "Službeni list CG", br. 16/07 ... 9/15) predmet oporezivanja PDV su promet proizvoda i promet usluga koje poreski obveznik u okviru svoje djelatnosti vrši uz naknadu i uvoz proizvoda u Crnu Goru.

Prema članu 14 Zakona PDV se obračunava i plaća prema mjestu gdje je obavljen promet proizvoda, odnosno usluga, odnosno prema mjestu u kome se, prema ovom zakonu, smatra da je taj promet obavljen.

Teritorija Crne Gore smatra se jednim mjestom isporuke proizvoda, odnosno obavljanja usluga, shodno stavu 2 ovog člana zakona.

Shodno članu 25 Zakona o porezu na dodatu vrijednost PDV se plaća po stopi od 0% na proizvode koje iz Crne Gore izvozi prodavac, odnosno proizvode koje za njegov račun izvozi drugo lice.

Prema članu 54 Pravilnika o primjeni Zakona o porezu na dodatu vrijednost ("Službeni list RCG", 65/02 ... 16/06 i "Službeni list CG", br. 64/08 i 30/13) PDV se ne plaća na izvoz proizvoda i na prevozne i druge usluge koje su neposredno povezane sa izvozom proizvoda. Nadalje, stavom 2 ovog člana je propisano da se izvoznom isporukom smatra isporuka proizvoda koja se izvrši izvan carinskog područja Crne Gore inostranom naručiocu.

Prema stavu 4 ovog člana zakona poreski obveznik dokazuje da je bio izvršen izvoz proizvoda dokazom iz kojeg se vidi da je sam ili drugo lice za njegov račun iznijelo proizvode sa carinskog područja Crne Gore.

Dakle, crnogorski PDV obaveznik koji se bavi izvoznim poslovima-tranzitom, ima pravo na poresko oslobođanje u skladu sa odredbama člana 25 i 28 navedenog zakona pod uslovima propisanim navedenim odredbama zakona. Što znači da bi morao da obezbijedi valjanu dokumentaciju propisanu carinskim propisima kojim se dokazuje da je roba izvezena:

- dokumenat na osnovu kojeg se vrši tranzit dobara (ugovor, račun i dr.),
- potvrdu nadležnog carinskog organa o izvršenom tranzitu robe kojom bi potkrijepio da ovaj promet ima poreski tretman izvoza, odnosno tranzita, te da je ispravno postupio kada je na svojim fakturama na ovaj promet iskazao i obračunao PDV po stopi od 0%.

U skladu sa navedenim, crnogorski PDV obveznik je u obavezi da obezbijedi svu neophodnu carinsku dokumentaciju da bi usluge prevoza neposredno povezane sa izvozom, odnosno tranzitom robe van teritorije CG bile oporezive po stopi PDV-a od 0%.

Postupak obračuna PDV-a na usluge javnog prevoza putnika

Broj: 03/2- 14793/2-15

Podgorica, 12. oktobar 2015. godine

Članom 24a u stavu 1 tačka 9 Zakon o porezu na dodatu vrijednost ("Službeni list RCG", br. 65/01 ... 76/05 i "Službeni list CG", br. 16/07 ... 09/15) je propisano da se PDV obračunava i plaća po sniženoj stopi od 7% od prometa usluga javnog prevoza putnika i njihovog ličnog prtljaga.

Članom 23 Zakona o drumskom saobraćaju ("Službeni list RCG", br. 45/05 i "Službeni list CG", br. 75/10 ... 18/14) je propisano da se prevoz putnika u drumskom saobraćaju obavlja kao linijski prevoz, slobodni prevoz i kao posebni oblik prevoza. Da bi prevoznik pružao usluge javnog prevoza, neophodno je da dobije licencu organa nadležnog za ovu djelatnost u skladu sa odredbama navedenog zakona.

Dakle, ukoliko je prevoznik svoju djelatnost pružanja usluga javnog prevoza putnika usaglasio sa navedenim odredbama Zakona o drumskom saobraćaju, odnosno ispunio sve navedene kriterijume za obavljanje javnog prevoza putnika, onda se u tom slučaju radi o pružanju usluga prevoza koji se oporezuju po sniženoj stopi od 7%. Usluge prevoza koje nijesu organizovane na način propisan odredbama navedenog zakona, oporezuju se po opštoj stopi od 19%.

Prevoznik je dužan izdati odgovarajuću kartu putniku za prevoz u skladu sa odredbama Zakona o drumskom prevozu.

Članom 32 stav 6 Zakona o porezu na dodatu vrijednost je propisano da se obaveza izdavanja poreskog računa ne odnosi na prodaju karata u putničkom saobraćaju (voz, autobus). Prema tome prevoznik bi bio dužan da putniku izda kartu za prevoz, ali ne i poreski račun, odnosno fiskalan račun kod plaćanja karte gotovinski u autobusu.

Nadalje, u skladu sa važećim propisima prevoznik je dužan da u svojoj poslovnoj evidenciji obezbijedi uvid u podatke o ostvarenom dnevnom prometu po svim linijama prevoza. Takođe je dužan da uplati dnevne pazare na žiro račun u skladu sa članom 6 Zakona o sprečavanju nelagalnog poslovanja ("Službeni list CG", br. 29/13). Ovim zakonom je propisano da pravna lica i preduzetnici mogu koristiti gotov novac za plaćanje roba i usluga,

na način što će za iznos dozvoljenog blagajničkog maksimuma (2.000 eura) zadužiti blagajnu, a iznos preko dozvoljenog maksimuma, gotov novac do kraja radnog dana, a najkasnije narednog radnog dana do 14:00h, uplatiti na žiro račun. Blagajnički maksimum kod pravnog lica i preduzetnika koji obavljaju specifične djelatnosti može se odrediti i u višem iznosu, uz prethodno odobrenje poreskog organa.

Poreski tretman prodaje osnovnog sredstva (motornog vozila)

Broj: 03/2- 15109/2-15

Podgorica, 15. oktobar 2015. godine

Prema članu 4 stav 4 Zakona o porezu na dodatu vrijednost ("Službeni list RCG", br. 65/01 ... 76/05 i "Službeni list CG", br. 16/07 i 9/15) proizvoda ne smatra se promet upotrebljivanih putničkih automobila, motocikala i plovnih objekata, za koje poreski obveznik pri nabavci nije imao pravo na odbitak ulaznog PDV-a.

Zakon o porezu na dodatu vrijednost u članu 37 stav 1 propisuje da poreski obveznik, prilikom obračunavanja svoje poreske obaveze, ima pravo odbitka ulaznog PDV-a, koji je dužan da plati ili je platio prilikom nabavke proizvoda, odnosno usluga od drugog poreskog obveznika, ako je te proizvode, odnosno usluge upotrijebio (iskoristio) ili će ih iskoristiti u svrhu obavljanja djelatnosti za koje se plaća PDV, tj. oporezive djelatnosti. U stavu 5 tačka 1 navedenog člana zakona je propisano da poreski obveznik ne smije odbiti ulazni PDV: od putničkih automobila i motocikala, goriva i maziva i rezervnih djelova i usluga usko povezanih sa njima, osim za vozila koja su namijenjena za: dalju prodaju, iznajmljivanje (rent-a-car), prevoz lica i dobara (taxi) i obuku vozača za upravljanje navedenim prevoznim sredstvima.

U skladu sa navedenim, ukoliko poreski obveznik nije iskoristio pravo na odbitak ulaznog PDV prilikom nabavke motornog vozila, koje za njegovu poslovnu djelatnost ima tretman osnovnog sredstva, u daljem prometu ne obračunava PDV. Već sticalac, odnosno kupac vozila plaća porez u skladu sa propisom kojim se oporezuje porez na promet upotrebljivanih motornih vozila.

U vašem slučaju, s obzirom da je vozilo prodato ispod njegove nabavne, pa i knjigovodstvene vrijednosti (po odbitku troška amortizacije), u poslovnim knjigama prodavca se iskazuje kapitalni gubitak kod prodaje osnovnog sredstva.

Poreski tretman prodaje putničkog vozila fizičkom licu (vozilo je nabavljeno za obavljanje djelatnosti taxi prevoza, ali nije zadovoljilo uslove tehničke ispravnosti)

Broj: 03/7 – 15035/2-15

Podgorica, 14. oktobar 2015. godine

U skladu sa važećim poreskim propisima, odnosno članom 37 Zakona o porezu na dodatu vrijednost („Sl. list RCG“, br. 65/01 ... 76/05 i „Sl. list Crne Gore“, br. 16/07 ... 29/13, 09/15) pravo na ulazni PDV se može koristiti samo pod uslovom ako su ti proizvodi upotrijebljeni ili će biti iskorišćeni za obavljanje djelatnosti za koje se plaća PDV.

Pravno lice čija je osnovna djelatnost taxi prevoz je kupilo putničko vozilo iz inostranstva, međutim zbog tehničke greške vozilo nije ispunjavalo uslove za obavljanje djelatnosti taxi prevoza i isto je prodato fizičkom licu. Očigledno je da putničko vozilo na koje je plaćen PDV prilikom uvoza nije korišćeno u svrhe obavljanja djelatnosti taksi prevoza, pa samim tim nije se moglo koristiti pravo na ulazni PDV.

Dakle, u ovakvoj situaciji pravno lice koje je nabavilo putničko vozilo ne može koristiti pravo na ulazni PDV, a prilikom prodaje na fakturi ne iskazuje PDV te u tom slučaju kupac je obveznik poreza na promet upotrebljivanih motornih vozila.

Napominjemo da ukoliko je korišćeno pravo na odbitak ulaznog PDV-a, poreski obveznik je dužan izmijeniti PDV prijavu za period u kome je isti korišćen.

Poreski tretman prodaje opreme koja je amortizovana u potpunosti

Broj: 03/2- 14345/2-15

Podgorica, 05. oktobar 2015. godine

Što se tiče prodaje opreme, kojoj je po propisima o amortizaciji osnovnih sredstava istekao vijek trajanja, takav promet podliježe obračunu PDV, jer važeći propisi ne sadrže odredbe koje bi taj promet oslobodile od plaćanja poreza na dodatu vrijednost. Porez na dodatu vrijednost, kao opšti porez na potrošnju, obračunava se i plaća u svim fazama prometa oporezivih proizvoda, odnosno oporezivih usluga, s tim što je osnovica za obračun PDV-a sve što predstavlja plaćanje (u novcu, u stvarima ili uslugama), koje je poreski obveznik primio ili će primiti od kupca, naručioca ili trećeg lica za izvršeni promet proizvoda, odnosno usluga, kako je i propisano čl.1 i čl. 20 Zakona o porezu na dodatu vrijednost ("Službeni list RCG", br. 65/01 ... 76/05 i "Službeni list CG", br. 16/07 ... 09/15).

Shodno članu 4 stav 4 Zakona o porezu na dodatu vrijednost prometom proizvoda koji podliježu obračunu PDV-a, ne smatra se između ostalog i promet upotrebljivanih putničkih automobila, motocikala i plovni objekata, za koje poreski obveznik pri nabavci nije imao pravo na odbitak ulaznog PDV. Dakle, prilikom prodaje tih automobila na izdatoj fakturi unosi se samo prodajna cijena bez PDV. Ovaj promet podliježe obračunu poreza na promet.

Obveznik poreza na promet upotrebljivanih motornih vozila je kupac, odnosno sticalac motornog vozila. Porez se obračunava po stopi od 5 % na tržišnu vrijednost vozila koja se utvrđuje na osnovu isprava o sticanju ili na osnovu procjene poreskog organa, kako je i propisano Zakonom o porezu na promet upotrebljivanih motornih vozila, plovni objekata, vazduhoplova i letilica ("Sl. list RCG", br. 55/03 i "Sl. list CG", br. 73/10,40/11,34/14). Takođe, ni u ovom slučaju nije od uticaja na ovakav način oporezivanja činjenica da su ta vozila amortizovana u potpunosti, jer i ona kao i amortizovana oprema u trenutku prodaje imaju određenu tržišnu vrijednost.

Poreski tretman troškova vezanih za smještaj i ishranu radnika na gradilištu

Broj: 03/7-15104/2-15

Podgorica, 15. oktobar 2015. godine

Kada je u pitanju korišćenje prava na odbitak ulaznog PDV-a, uslovi su propisani članom 37 Zakona i 94 Pravilnika o primjeni Zakona o PDV-u. Naime, pravo na odbitak

pretporeza priznaje se ako su kumulativno ispunjeni uslovi propisani članom 94 Pravilnika op primjebni Zakona o PDV-u, a jedan od osnovnih uslova jeste da su primljeni propizvodi, odnosno usluge namijenjene za obavljanje djelatnosti poreskog obveznika.

Kako se u konkretnom slučaju radi o uslugama smještaja i ishrane zaposlenih radnika, a djelatnost poreskog obveznika je izvođenje građevinskih radova, radi se o pretporezu zaračunatom na fakturama od strane dobavljača koji se ne može koristiti kao odbitni.

Troškovi vezani za smještaj i ishranu radnika, priznaju se u troškove poslovanja u svrhe utvrđivanja oporezive dobiti, odnosno priznaju se kao rashod u iznosima utvrđenim bilansom uspjeha u skladu sa zakonom kojim se uređuje računovodstvo.

Poreski tretman usluga u okviru programa međunarodne kulturne razmjene studenata

Broj: 03/7 –15493 /2-15

Podgorica, 22. oktobar 2015. godine

Članom 26, stav 4 Zakona o porezu na dodatu vrijednost („Sl. list RCG“ br. 65/01 ... 76/05, „Sl. list Crne Gore“ br. 16/07 ... 09/15) propisano je da su plaćanja PDV-a oslobođene usluge predškolskog vaspitanja, obrazovanja i osposobljavanja djece, omladine i odraslih, uključujući promet proizvoda i usluga neposredno povezanih sa tim djelatnostima, ako se te djelatnosti obavljaju u skladu sa propisima koji regulišu tu oblast.

Pravilnik o primjeni zakona o porezu na dodatu vrijednost ("Sl. list RCG", br. 65/02 ... 79/05, "Sl. list Crne Gore", br. 64/08 ... 32/15) u članu 60 stav 1 propisuje da se uslugama obrazovanja, iz člana 26 tačka 4 Zakona smatraju naročito: usluge koje se u okviru propisanih programa izvode na području nižeg i srednjeg obrazovanja, srednjeg stručnog i tehničkog obrazovanja, srednjeg opšteg obrazovanja, višeg stručnog obrazovanja, visokoškolskog i fakultetskog obrazovanja, uključujući obrazovanje odraslih i upotpunjavanje koje se sprovodi na osnovu studijskih programa propisanih važećim propisima kod kojih se stiče potvrda koja je javna isprava.

Prema tome bitna je činjenica da obrazovne usluge koje su oslobođene plaćanja PDV-a predstavljaju proces koji se sprovodi na osnovu studijskog programa propisanog važećim propisima i kod kojeg se stiče potvrda koja je javna isprava

Potrebno je razdvojiti studijske programe koji se sprovode u skladu sa Zakonom o obrazovanju i koji su oslobođeni plaćanja PDV-a, od pružanja usluga programa za međunarodne kulturne razmjene studenata koji za vrijeme ljeta borave u SAD-u radi usavršavanja jezika, a koje pruža firma koja se bavi konsalting uslugama.

Usluge koje pružate nijesu oslobođene plaćanja PDV-a, jer se radi o uslugama koje mogu pružati i druge ustanove i organizacije.

Dakle, nije riječ o nastavi koja se izvodi na osnovu studijskih programa propisanih važećim propisima, već o uslugama koje se fakturišu direktno korisniku, te takve usluge podliježu oporezivanju PDV-om po opštoj stopi od 19%.

Postupak ispravke odbitnog ulaznog PDV-a

Broj: 03/1-15162/2-15

Podgorica, 16. oktobar 2015. godine

Član 37 Zakona o porezu na dodatu vrijednost ("Službeni list RCG", br. 65/01 ... 76/05 i "Službeni list CG", br. 16/07 ... 9/15) je propisao da poreski obveznik može prilikom obračunavanja svoje poreske obaveze odbiti PDV, koji je dužan da plati ili je platio prilikom nabavke proizvoda, odnosno usluga od drugog poreskog obveznika, prilikom uvoza proizvoda i kao primalac (korisnik) usluge ako je te proizvode, odnosno usluge upotrijebio (iskoristio) ili će ih iskoristiti u svrhe **ostvarivanja prihoda pri obavljanju oporezive djelatnosti, pri čemu samostalnost, trajnost i namjera ostvarivanja prihoda moraju postojati istovremeno.**

U konkretnom slučaju, poreski obveznik je imao pravo na odbitak ulaznog PDV kod kupovine stana, po fakturi dobavljača, pod uslovom da je PDV iskazan na računima iz člana 32 ovog zakona i ako je taj stan upotrijebio ili iskoristio u svrhe obavljanja djelatnosti za koje se plaća PDV.

Član 39 navedenog zakona propisuje da se odbitak ulaznog PDV-a koji je poreski obveznik izvršio u skladu sa ovim zakonom mora ispraviti, u slučaju da se po poreskom obračunu pokaže da je došlo do promjene činilaca bitnih za obračun odbitnog iznosa ulaznog PDV.

Bliži postupak, kod primjene ove odredbe propisan je članom 103 Pravilnika o primjeni Zakona o porezu na dodatu vrijednost ("Službeni list RCG", br. 65/02 ... 16/06 i "Službeni list RCG", br. 65/01 ... 30/13), u kome se navodi, da ukoliko u toku perioda od deset godina od kalendarske godine u kojoj je počela da se koristi nepokretnost izmijene uslovi koji su u toj godini bili opredjeljujući za odbitak ulaznog PDV-a, ispravka ulaznog PDV-a se vrši za period do izmjene okolnosti.

Razdoblje za ispravku pretporeza za nepokretnost iznosi 10 godina, odnosno 120 obračunskih perioda. Pravo na odbitak poreski obveznik ima za period od kad je počeo da koristi poslovni prostor, dok se period ispravke dobija kada se 120 umanjuje za broj obračunskih period korišćenja predmetne nepokretnosti.

Dakle, shodno navedenoj situaciji i citiranim odredbama zakona poreski obveznik bi bio u obavezi da shodno članu 39 Zakona izvrši ispravku odbitnog ulaznog PDV-a u poreskom periodu u kome je izmjena uslova nastala, po formuli iz člana 104 Pravilnika o primjeni Zakona o porezu na dodatu vrijednost (u mjesečnoj prijavi u poreskom period u kome je isporuka/prodaja nepokretnosti nastala - poreski period) ukoliko je stan prodat prije razdoblja ispravke od deset godina.

Dalji promet podliježe oporezivanju po stopi od 3%, u skladu sa zakonom kojim se uređuje porez na promet nepokretnosti.

Postupak ispravke PDV-a na nenaplativi dio potraživanja

Broj: 03/7- 15196/2-15

Podgorica, 15. oktobar 2015. godine

Članom 20a Zakona o porezu na dodatu vrijednost („Sl. list RCG“, br. 65/01 ... 76/05 i „Sl. list Crne Gore“, br. 16/07 ... 29/13, 09/15) propisano je da poreski obveznik može, zbog nemogućnosti naplate, ispraviti (smanjiti) iznos PDV-a, ako na osnovu pravosnažne sudske

odluke o završenom stečajnom postupku ili o uspješno završenom postupku prinudnog poravnjanja ne bude isplaćen, odnosno ne bude isplaćen u cjelini. Na isti način može postupiti poreski obveznik ako dobije pravosnažnu odluku suda o obustavljanju izvršnog postupka, odnosno drugi dokument iz koga se vidi da po završenom postupku nije bio isplaćen, odnosno nije bio isplaćen u cjelini jer je dužnik bio izbrisan iz sudskog registra, odnosno drugih odgovarajućih registara ili evidencija.

Nastale promjene se evidentiraju i iskazuju preko poreske prijave, u poreskom periodu u kom je nastala promjena (pravosnažna odluka suda odnosno drugi dokument iz koga se vidi da je dužnik izbrisan iz sudskog registra itd.), dok se u knjigovodstvu formira i čuva dokumentacija vezana za promjenu poreske osnovice.

POREZ NA DOBIT PRAVNIH LICA

Obaveza plaćanja poreza po odbitku na izvršene usluge po ugovoru o franšizi, marketing usluge i usluge hotelske rezervacije

Broj: 03/7 –15814 /2-15

Podgorica, 30. oktobar 2015. godine

Članom 29 Zakona o porezu na dobit pravnih lica lica ("Službeni list RCG", br. 65/01 ... 80/04 i "Službeni list CG", br. 40/08 ... 62/13) je propisano da obveznik poreza na dobit dužan je da obračuna, obustavi i uplati porez po odbitku na prihode isplaćene po osnovu:

- 1) dividendi i udjela u dobiti koji se isplaćuju rezidentnim i nerezidentnim pravnim i fizičkim licima;
- 2) kamata, naknada za autorska prava i druga prava intelektualne svojine, kapitalnog dobitka, naknada za zakup pokretne i nepokretne imovine, naknada po osnovu konsalting usluga, usluga istraživanja tržišta i revizorskih usluga, koje se isplaćuju nerezidentnom pravnom licu.

Porez po odbitku plaća se po stopi od 9 % na osnovicu koju čini iznos bruto prihoda.

Porez po odbitku obračunava se i plaća po propisima koji važe u momentu isplate prihoda.

Porez po odbitku plaća i poslovna jedinica nerezidentnog pravnog lica kada vrši isplatu naknada iz stava 1, tačka 2 ovog člana.

Izuzetno od stava 4 ovog člana, ako se naknada pripisuje kao prihod poslovnoj jedinici nerezidentnog pravnog lica, ne plaća se porez po odbitku.

Dakle, naprijed citiranim odredbama zakona su taksativno navedene usluge, po osnovu kojih je obveznik poreza na dobit prilikom isplate, dužan da obračuna, obustavi i uplati porez po odbitku.

Poreski tretman isplata iz neraspoređene dobiti

Broj: 03/7- 14371 /2-15

Podgorica, 05. oktobar 2015. godine

Članom 29 Zakona o porezu na dobit pravnih lica lica ("Službeni list RCG", br. 65/01 ... 80/04 i "Službeni list CG", br. 40/08 ... 62/13) je propisano je da je obveznik poreza na dobit dužan da obračuna, obustavi i uplati porez po odbitku na prihode isplaćene po osnovu dividendi i udjela u dobiti koji se isplaćuju rezidentnim i nerezidentnim pravnim i fizičkim licima.

Članom 2 Zakona o porezu na dohodak fizičkih lica je propisano da je obveznik poreza na dohodak rezidentno odnosno nerezidentno fizičko lice koje ostvari dohodak iz izvora utvrđenog ovim zakonom, dok je članom 4 propisano da je predmet oporezivanja rezidenta dohodak koji rezident ostvari u Crnoj Gori i van Crne Gore.

Članom 54 istog Zakona je propisan način podnošenja godišnje prijave poreza na dohodak fizičkih lica.

Poreski obveznik poreza na dohodak dužan je da, po isteku poreskog perioda, nadležnom poreskom organu podnese poresku prijavu. Poresku prijavu dužan je da podnese rezident koji ostvari dohodak:

- od samostalne djelatnosti za koju se plaća porez po stvarnom dohotku;
- od imovine i imovinskih prava;
- od kapitalnih dobitaka;
- od dobitaka od igara na sreću iz člana 37 i stav 3 ovog zakona;
- iz inostranstva;
- po osnovu ličnih primanja ostvarenih kod dva ili više poslodavaca, odnosno isplatilaca primanja, a čiji je ukupan mjesečni bruto iznos iznad 720 eura.

Isplatilac prihoda od kapitala dužan je da obračuna, obustavi i uplati porez na prihod od kapitala istovremeno sa isplatom prihoda.

Porez na prihode od kapitala obračunava se po stopi od 9%.

Izuzetno od stava 2 ovog člana, stopa poreza na prihode od kamata koje se isplaćuju nerezidentu iznosi 5%.

Dakle, na osnovu naprijed navedenog ukoliko je prilikom isplate prihoda obračunat, obustavljen i uplaćen porez na prihod od kapitala istovremeno sa isplatom, po stopi od 9%, ne postoji podnošenja GPPFL za ovu vrstu prihoda.

Kada je u pitanju prenos sredstava sa računa jednog od vlasnika na račun drugog vlasnika, a da se pri tom radi o sredstvima stečenim iz neraspoređene dobiti, sa aspekta oporezivanja takva transakcija bi bila oporeziva u slučaju da se radi o akcijama koje se na ime dividendi isplaćuju iz dobiti i tom prilikom bi sticalac bio u obavezi da obračuna kapitalni dobitak po stopi od 9% koji se plaća istovremeno sa podnošenjem GPPFL.

Poreski tretman isplata domaće firme svom predstavništvu u Arapskim Emiratomima po osnovu troškova zakupa poslovnog prostora

Broj: 03/7 –15785 /2-15

Podgorica, 30. oktobar 2015. godine

Domaće pravno lice, u skladu sa članom 29 stav 2 Zakona o porezu na dobit pravnih lica lica ("Službeni list RCG", br. 65/01 ... 80/04 i "Službeni list CG", br. 40/08 ... 62/13) dužno je da obračuna, obustavi u uplati porez po odbitku na prihode isplaćene po osnovu kamata, naknada za autorska prava i druga prava intelektualne svojine, kapitalnog dobitka, naknada za zakup pokretne i nepokretne imovine, naknada po osnovu konsalting usluga, usluga istraživanja tržišta i revizorskih usluga, koje se isplaćuju nerezidentnom pravnom licu. Porez po odbitku se plaća po stopi od 9% na osnovicu koju čini iznos bruto prihoda.

Članom 29 a je propisano da kod obračuna poreza po odbitku na prihode koji se isplaćuju nerezidentnom pravnom licu, isplatilac prihoda primjenjuje odredbe ugovora o izbjegavanju dvostrukog oporezivanja, pod uslovom da nerezident dokaže status rezidenta države sa kojom je Crna Gora zaključila ugovor o izbjegavanju dvostrukog oporezivanja i da je nerezident stvarni vlasnik prihoda.

Crna Gora potpisala ugovor o izbjegavanju dvostrukog oporezivanja sa Arapskim emiratima, koji je na snazi od 01.01.2014. godine, tako da domaće pravno lice po obračunatom i plaćenom porezu po odbitku može zatražiti potvrdu od poreskog organa koja će poslužiti zakupodavcu u UAE u svrhe izbjegavanja dvostrukog oporezivanja.

POREZ NA DOHODAK FIZIČKIH LICA

Postupak oporezivanja prihoda od samostalne djelatnosti

Broj: 03/2- 15329/2-15

Podgorica, 20. oktobar 2015. godine

Zakon o porezu na dohodak fizičkih lica ("Sl. list RCG", br. 65/01 ... 04/07 i "Sl. list CG", br. 86/09 ... 60/14) u članu 48 stav 1 propisao je da poreski obveznik, tokom godine, porez na prihod od samostalne djelatnosti plaća u vidu mjesečnih akontacija, čiju visinu određuje na osnovu visine poreza na dohodak od samostalne djelatnosti iz poreske prijave za prethodnu godinu. Akontacija iz stava 1 ovog člana plaća se do kraja tekućeg mjeseca za prethodni mjesec, u visini 1/12 poreske obaveze za prethodnu godinu.

Dakle, na osnovu navedene zakonske odredbe da se zaključiti da i u 2015. godini imate obavezu uplate akontacije u visini 1/12 poreske obaveze za 2014. godinu, pri čemu nije od uticaja činjenica da je Vaša konačna obaveza za prethodnu godinu utvrđena u manjem iznosu od ukupnog iznosa akontacija plaćenih tokom 2014. godine.

Onaj iznos plaćene akontacije koji prelazi konačno utvrđenu godišnju obavezu, priznaje se kao poreski kredit za izmirenje poreza za naredni poreski period, odnosno na zahtjev obveznika vraća se u roku od pet radnih dana od dana prijema zahtjeva za povraćaj, shodno članu 97 Zakona o poreskoj administraciji ("Sl. list RCG", br. 65/01, 80/04, 29/05, "Sl. list Crne Gore", br. 73/10, 20/11, 28/12, 08/15)

Informacije o iznosu poreske obaveze koju imate ili iznosu pretplate možete zatražiti u područnoj jedinici Poreske uprave.

Postupak oporezivanja prihoda od honorara ostvarenog iz inostranstva

Broj: 03/7- 14313 /2-15

Podgorica, 02. oktobar 2015. godine

Članom 2 Zakona o porezu na dohodak fizičkih lica ("Sl. list RCG", br. 65/01 ... 04/07 i "Sl. list CG", br. 86/09 ... 60/14) je propisano da je obveznik poreza na dohodak rezidentno odnosno nerezidentno fizičko lice koje ostvari dohodak iz izvora utvrđenog ovim zakonom, dok je članom 4 propisano da je predmet oporezivanja rezidenta dohodak koji rezident ostvari u Crnoj Gori i van Crne Gore.

Članovima 43, 44 i 45 istog Zakona je propisan način podnošenja godišnje prijave poreza na dohodak fizičkih lica. Poresku prijavu dužan je da podnese rezident koji ostvari dohodak iz inostranstva.

Rezidentnom poreskom obvezniku koji ostvari dohodak izvan Crne Gore i koji plaća porez na dohodak drugoj državi odobrava se poreski kredit u visini poreza na dohodak plaćenog u toj državi.

Poreski kredit iz stava 1 ovog člana ne može biti veći od iznosa koji bi se dobio primjenom odredaba ovog zakona na dohodak ostvaren u drugoj državi.

Sporazum o otklanjanju dvostrukog oporezivanja ima pretežnu važnost u odnosu na odredbe ovog zakona.

Poreski tretman kamate koju fizičko lice (povjerilac) ostvari po osnovu naknada štete zbog manje obračunate zarade

Broj: 03/2-14347/2-15

Podgorica, 02. oktobar 2015. god.

Prema odredbama člana 2 stav 2 Zakona o porezu na dohodak fizičkih lica ("Službeni list RCG", br. 65/01 ... 04/07 i "Službeni list CG", br. 86/09 ... 62/13) poreski obveznik poreza na dohodak je rezidentno lice, odnosno nerezidentno lice koje ostvari dohodak iz izvora utvrđenih ovim zakonom.

Zatezna (zakonska) kamata koju je, pored glavnice, u sudskom sporu ostvarilo fizičko lice (povjerilac), po mišljenju Poreske uprave ne podliježe plaćanju poreza na dohodak fizičkih lica, jer se radi o primanjima ostvarenim po osnovu naknada štete zbog manje obračunate zarade, prema odluci suda ako je naknada određena u jednokratnom iznosu. Dakle, osnovicu za obračun poreza i doprinosa za obavezno socijalno osiguranje čini razlika (po sudskoj presudi) manje isplaćene neto zarade preračunate u bruto iznosu.

Postupak obračuna i plaćanja poreza na prihode od zakupa imovine (u slučaju kada se kao zakupodavac javlja rezidentno fizičko lice, a zakupac pravno lice ili preduzetnik)

Broj: 03/2- 15467/2-15

Podgorica, 22. oktobar 2015. godine

Prema odredbama člana 2 stav 2 Zakona o porezu na dohodak fizičkih lica ("Službeni list RCG", br. 65/01 ... 04/07 i "Službeni list CG", br. 86/09 ... 14/12 i 60/14) poreski obveznik poreza na dohodak je rezidentno lice, odnosno nerezidentno lice koje ostvari dohodak iz izvora utvrđenih ovim zakonom.

U slučaju zakupa poslovnog prostora, stana, kuće ili zemljišta, gdje se kao zakupodavac javlja rezidentno fizičko lice, a zakupac pravno lice ili preduzetnik, isplatilac prihoda (pravno lice ili preduzetnik) obračunava, obustavlja i uplaćuje akontaciju poreza na prihode od imovine, shodno odredbama člana 49a Zakona o porezu na dohodak fizičkih lica. Osnovica za obračun poreza je 70% ugovorene bruto naknade, dok se porez obračunava po stopi od 9%.

Pravno lice kao isplatilac ovih prihoda, isplatu naknade po osnovu ugovora o zakupu nepokretnosti evidentira preko izvještaja IOPPD šifra 065 – Prihod od imovine i imovinskih prava.

Shodno članu 2 i članu 43 navedenog zakona poreski obveznik poreza na prihod od imovine je fizičko lice rezident (zakupodavac), koji ima obavezu da do kraja aprila tekuće godine, podnese godišnju Godišnju poresku prijavu poreza na dohodak fizičkih lica obrazac-GPPFL za prethodnu godinu, po kojoj će se konačno obračunati poreska obaveza. Zakupodavac- fizičko lice koje neposredno naplaćuje prihode od zakupca (od fizičkog lica) akontaciju poreza na dohodak može plaćati u toku godine, prilikom svake naplate prihoda, s

tim što konačno obavezu utvrđuje i plaća podnošenjem godišnje prijave. Fizičko lice koje ostvaruje prihode od imovine ima obavezu da podnese prijavu za opštu registraciju područnoj jedinici poreske uprave prema mjestu prebivališta.

Poreski tretman troškova po osnovu zakupa nepokretnosti izvan CG (u slučaju kada se kao zakupodavac javlja nerezidentno fizičko lice, a zakupac pravno lice sa sjedištem u Crnoj Gori)

Broj: 03/2- 15465/2-15

Podgorica, 26. oktobar 2015. godine

Prema odredbama člana 2 stav 2 Zakona o porezu na dohodak fizičkih lica ("Službeni list RCG", br. 65/01 ... 04/07 i "Službeni list CG", br.86/09 ... 14/12 i 60/14) poreski obveznik poreza na dohodak je rezidentno lice, odnosno nerezidentno lice koje ostvari dohodak iz izvora utvrđenih ovim zakonom.

Član 4 Zakona je propisano da je predmet oporezivanja rezidenta dohodak koji rezident ostvari u Crnoj Gori i izvan Crne Gore. Dok je, predmet oporezivanja nerezidentnog fizičkog lica dohodak koji nerezident ostvari u Crnoj Gori.

U konkretnom slučaju, kod isplate prihoda po osnovu zakupa nepokretnosti izvan Crne Gore, gdje se kao zakupodavac javlja nerezidentno fizičko lice, a zakupac pravno lice sa sjedištem u Crnoj Gori, isplatilac prihoda ne obračunava i ne obustavlja akontaciju poreza na prihode od imovine.

OSTALO (DRUGI PROPISI)

Subvencije za zapošljavanje određenih kategorija nezaposlenih lica

Broj: 03/2- 15100/2-15

Podgorica, 14. oktobar 2015. godine

Uredba o subvencijama za zapošljavanje određenih kategorija nezaposlenih lica ("Sl. list Crne Gore, br. 11/12,40/13,55/14) u članu 1 stav 2 alineja 6 propisuje da subvencije propisane ovom uredbom može koristiti poslodavac koji zaposli lice sa stečenim visokim obrazovanjem nakon obavljenog stručnog osposobljavanja.

Subvencije kojima se stimulišu poslodavci da zapošljavaju navedene kategorije nezaposlenih lica, prema članu 3 Uredbe, sastoje se u tome što poslodavac ne plaća:

- doprinose za obavezno socijalno osiguranje koji se obračunavaju na teret poslodavca;
- doprinos za Fond rada; i
- porez na dohodak fizičkih lica koji se obračunava na teret zaposlenog.

Iz zarade zaposlenog obračunava se i obustavlja:

- doprinos za penzijsko i invalidsko osiguranje po stopi od 15%;
- doprinos za zdravstveno osiguranje po stopi od 8,5%;
- doprinos za osiguranje od nezaposlenosti po stopi od 0,5%; i
- porez na dohodak fizičkih lica po stopi od 9%, odnosno po stopama od 9% i 13% (zavisno od visine bruto zarade).

Ugovorena bruto zarada zaposlenog je osnovica za obračunavanje doprinosa i poreza.

Inače, poslodavac je dužan da u roku od 5 dana od dana zasnivanja ili dana prestanka radnog odnosa dostavi, područnoj jedinici ZZZ CG, prijavu obrazac (E-3). Takođe, poslodavac je dužan da prijavu i odjavu za ova lica podnese područnoj jedinici Poreske uprave na obrascu „JPR“ sa dodatkom „B“.

Uredba o subvencijama za zapošljavanje određenih kategorija nezaposlenih lica primjenjivaće se do 31. decembra 2015. godine.

Poreski tretman pozajmice strane firme domaćoj kćerki firmi

Broj: 03/7 –15629 /2-15

Podgorica, 26. oktobar 2015. godine

Članom 57 Zakona o privrednim društvima ("Sl. list RCG", br. 06/02 i "Sl. list CG", br. 17/07 ... 40/11) je propisan način povećanja osnivačkog uloga.

Društvo može povećati akcionarski kapital dodatnim ulozima svojih akcionara ili drugih lica kojima izdaje nove akcije.

Ako je društvo izdalo zamjenjive obveznice, njegov akcionarski kapital može se uvećati izdavanjem novih akcija (vrste i klase utvrđene u odluci o izdavanju zamjenjivih obveznica), za koje vlasnici zamjenjivih obveznica mogu zamijeniti svoje obveznice.

Stav 2 ovog člana primjenjuje se i na sve ostale hartije od vrijednosti zamjenjive za akcije ili koje daju pravo sticanja akcija.

Akcionarski kapital može se povećati iz sredstava rezervi i neraspoređene dobiti društva, pod uslovom da to nije u suprotnosti sa namjenom sredstava rezervi i ako društvo

po posljednjem godišnjem obračunu nema nepokriveni gubitak. Akcije koje se izdaju po osnovu povećanja osnovnog kapitala iz ovog stava dijele se licima koja su bila akcionari društva na dan kad je skupština akcionara donijela odluku o povećanju osnovnog kapitala društva iz sredstava rezervi društva ili neraspoređene dobiti društva, proporcionalno njihovom učešću u ukupnom broju akcija društva.

Kapital društva će se povećati pod uslovom da skupština, kojoj prisustvuju akcionari koji posjeduju najmanje dvije trećine akcija, donese odluku o novoj emisiji akcija i, shodno tome, izmijeni statut. Ako postoji nekoliko klasa akcija, posebnu odluku o povećanju kapitala donosi svaka klasa akcionara čija su akcionarska prava ugrožena.

Izmjene statuta koje se odnose na povećanje akcionarskog kapitala registruju se u CRPS-a, nakon što se akcije upišu i uplate.

Kapital se smatra uvećanim dostavljanjem izmjena statuta CRPS-a.

Statutom društva ili odlukom skupštine akcionara, koja je donijeta većinom od dvije trećine prisutnih ili zastupanih akcionara preko punomoćnika ili putem glasačkih listića, može se ovlastiti odbor direktora da donese odluku o emisiji akcija. Statutom ili odlukom skupštine društva utvrđuje se iznos odobrenog povećanja kapitala (ovlašćeni kapital) i rok do koga važi ovlašćenje odbora direktora koji ne može biti duži od pet godina od dana usvajanja statuta ili izmjena statuta kojim je donijeta odluka o ovlašćenom kapitalu, odnosno od dana donošenja odluke na skupštini akcionara. Odobrenje se može produžiti odlukom skupštine akcionara, jednom ili više puta, za period koji neće biti duži od pet godina po svakom odobrenju.

Članom 79 istog zakona je propisano da se osim odredbi koje se odnose na društvo sa ograničenom odgovornošću, odredbe ovog zakona koje se odnose na akcionarsko društvo shodno se primjenjuju i na društvo sa ograničenom odgovornošću. Kada odredbe upućuju na akcije, one se shodno primjenjuju i na udjele. Kada postoji nesaglasnost između odredbi koje se odnose na društvo sa ograničenom odgovornošću i onih koje se odnose na akcionarsko društvo, primjenjuju se odredbe koje se odnose na društvo sa ograničenom odgovornošću.

Dakle, ukoliko se radi o kapitalizaciji duga i ukoliko se povećanje osnovnog kapitala sprovede na način kako je to propisano naprijed citiranim odredbama zakona, sa poreskog aspekta radi se o transakciji koja ne podliježe oporezivanju.

Mogućnost ostvarivanja prava na odlaganje obaveze plaćanja poreza i doprinosa za obavezno socijalno osiguranje

Broj: 03/2- 14792/2-15

Podgorica, 09. oktobar 2015. godine

Zakon o doprinosima za obavezno socijalno osiguranje ("Sl. list CG", br. 13/07 ... 08/15) odredbama člana 21 stav 1 propisao je da doprinose za obavezno socijalno osiguranje, na teret zaposlenog osiguranika i poslodavca, obračunava i uplaćuje poslodavac prilikom isplate zarade. Dakle, uplata poreza i doprinosa za obavezno socijalno osiguranje vrši se istovremeno sa isplatom zarada zaposlenima.

Samo Ministarstvo finansija može odložiti naplatu poreskih i neporeskih potraživanja koja pripadaju budžetu države Crne Gore, odnosno odobriti plaćanje istih u ratama shodno članu 12 Zakona o budžetu i fiskalnoj odgovornosti ("Sl. list Crne Gore", br. 20/14, 56/14)

Moment nastanka poreske obaveze kod zasnivanja radnog odnosa sa stranim licem

Broj: 03/2-15466/2-15

Podgorica, 22. oktobar 2015. godine

Članom 15 Zakona o sprječavanju nelegalnog poslovanja („Službeni list CG”, br. 29/13) propisano je da je poslodavac dužan da sa strancem zaključi ugovor o radu danom izdavanja odobrenja za privremeni boravak stranca u svrhu zapošljavanja.

Prema član 28 Zakona o radu („Službeni list CG”, broj 49/08 ... 66/12) poslodavac je dužan da prijavi zaposlenog na obavezno socijalno osiguranje (zdravstveno, penzijsko i invalidsko osiguranje i osiguranje od nezaposlenosti) u skladu sa zakonom, danom stupanja na rad.

Kopiju prijave poslodavac je dužan da zaposlenom uruči najkasnije u roku od 10 dana od dana stupanja na rad.

Da bi se prijavilo fizičko lice koje je strani državljanin na PIO i zdravstveno osiguranje kao zaposleno lice, u ovom slučaju na mjestu izvršnog direktora, neophodno je da poslodavac popuni obrazac JPR dodatak B i podnese odgovarajuću dokumentaciju nadležnoj područnoj jedinici Poreske uprave: fotokopiju dokaza o identifikaciji stranog državljanina (pasoš); fotokopiju dokaza o završenoj školskoj spremi; fotokopiju ugovora o radu, odnosno rješenja o zasnivanju radnog odnosa i dozvolu za privremeni boravak i rad. Vremenski period do kada važi dozvola za privremeni boravak i rad je definisan Zakonom o strancima („Sl. list CG”, br. 56/14 i 28/15). Na osnovu navedenog zaključujemo da poreske obaveze nastaju po osnovu prijave zaposlenog na socijalno osiguranje, odnosno od dana zasnivanja radnog odnosa. Zaposleni ima pravo na zaradu, koja se određuje u skladu sa ugovorom o radu i Opšte kolektivnim ugovorom.

I za izvršnog direktora, kao i za ostala zaposlena lica, obračunavaju se porez i doprinosi za obavezno socijalno osiguranje iz i na zarade, pri čemu nije od uticaja činjenica da je to lice strani državljanin.

Poreski tretman prodaje putničkih vozila (slučaj kada su pravna lica registrovana za promet vozila)

Broj: 03/7 –15494 /2-15

Podgorica, 22. oktobar 2015. godine

Poreski tretman prometa putničkih motornih vozila sa aspekta PDV-a je određen članom 37 stav 5 Zakona o porezu na dodatu vrijednost („Sl. list RCG”, br. 65/01 ... 76/05 i „Sl. list Crne Gore”, br. 16/07 ... 29/13, 09/15), kojim je propisano da poreski obveznik ne smije odbiti ulazni PDV od plovni objekata namijenjenih za sport i rekreaciju, putničkih automobila i motocikala, goriva i maziva i rezervnih djelova i usluga usko povezanih sa njima, osim za plovne objekte, odnosno vozila koja su namijenjena za: **dalju prodaju**, iznajmljivanje, prevoz lica i dobara(taxi) i obuku vozača za upravljanje navedenim prevoznim sredstvima.

Dakle, ukoliko se kako navodite u dopisu radi o prometu između dva pravna lica koja su registrovana za uvoz i dalju prodaju motornih vozila prilikom prodaje odnosno faktuirisanja obračunava se i na fakturi iskazuje PDV i u tom slučaju ne postoji obaveza plaćanja poreza na promet motornih vozila.

Poreski tretman naknada za korišćenje sopstvenog vozila u službene svrhe

Broj: 03/2- 15334/2-15

Podgorica, 21. oktobar 2015. godine

Zakon o doprinosima za obavezno socijalno osiguranje ("Sl. list CG", br. 13/07 ... 08/15) u članu 3a stav 1 propisao je da je osnovica za obračun i plaćanje doprinosa bruto zarada zaposlenog, koja obuhvata zaradu za obavljene rad i vrijeme provedeno na radu, uvećanu zaradu, naknadu zarade i **druga lična primanja utvrđena zakonom, kolektivnim ugovorom i ugovorom o radu, na koja se plaća porez na dohodak fizičkih lica.**

Zakon o porezu na dohodak fizičkih lica ("Sl. list RCG", br. 65/01 ... 04/07 i "Sl. list CG", br. 86/09 ... 60/14) u članu 5a stav 1 tačka 4 određuje da se porez na dohodak ne plaća na naknade po osnovu troškova prevoza sopstvenim vozilom u službene svrhe do iznosa utvrđenog propisom Vlade Crne Gore.

Uredba o naknadi troškova državnim službenicima i namještenicima ("Sl. list Crne Gore", br. 26/12) u članu 29 propisuje da zaposlenom koji koristi sopstveni automobil u službene svrhe pripada naknada u visini od 25% cijene litra benzina po pređenom kilometru.

Imajući u vidu navedene propise i dovodeći ih u međusobnu vezu zaključujemo da naknada za korišćenje sopstvenog automobila u službene svrhe koja prelazi iznos od 25% cijene litra benzina po pređenom kilometru podliježe plaćanju poreza i doprinosa za obavezno socijalno osiguranje i na teret zaposlenog i na teret poslodavca.

Postupak poreske registracije vlasnika seoskog domaćinstva i poreski tretman ugostiteljskih i drugih turističkih usluga koje pruža

Broj: 03/2- 15162/2-15

Podgorica, 20. oktobar 2015. godine

Član 66 Zakona o turizmu ("Službeni list CG", br. 61/10 ... 31/14) stavovima od 1-6 propisuje sljedeće:

- (1) Djelatnost pružanja turističkih usluga u seoskom turizmu mogu obavljati privredna društva, pravna lica i preduzetnici, kao i fizička lica - poljoprivrednici, koji se bave poljoprivredom, sami ili kao članovi porodičnog poljoprivrednog gazdinstva.
- (2) Članom porodičnog poljoprivrednog gazdinstva smatra se član poljoprivrednog gazdinstva određen zakonom kojim se uređuju poljoprivredna gazdinstva.
- (3) O početku obavljanja turističke djelatnosti u seoskom domaćinstvu lica iz stava 1 ovog člana dužna su da podnesu prijavu organu lokalne uprave nadležnom za poslove privrede prema mjestu obavljanja djelatnosti, radi evidencije u registru evidencije, u roku od najmanje osam dana prije početka rada.
- (4) Uz prijavu iz stava 3 ovog člana dostavlja se dokaz o upisu u registar poljoprivrednih gazdinstava.
- (5) Ukoliko se u poljoprivrednom gazdinstvu pružaju usluge smještaja i ishrane, objekti moraju ispunjavati minimalno - tehničke uslove u pogledu uređenja i opremljenosti, u skladu sa propisom o klasifikaciji, minimalno-tehničkim uslovima i kategorizaciji ugostiteljskih objekata.

(6) Obrazac i sadržaj prijave i registra evidencije podnosilaca prijave o obavljanju turističkih usluga u seoskom turizmu, sadržaj i način vođenja registra propisuje Ministarstvo.

Članom 116 navedenog zakona je propisano da fizičko lice može pružati sljedeće ugostiteljske usluge u seoskom domaćinstvu:

- 1) pripremanje i usluživanje toplih i hladnih jela, pića i napitaka iz pretežno sopstvene proizvodnje, za najviše 50 gostiju istovremeno;
- 2) usluživanje i degustacija vina, drugih proizvoda od vina, drugih alkoholnih i bezalkoholnih pića, kao i domaćih proizvoda iz sopstvene proizvodnje u uređenom dijelu stambenog ili poslovnog objekta, u zatvorenom, natkrivenom ili na otvorenom prostoru, za najviše 50 gostiju istovremeno;
- 3) usluge smještaja u sobi i apartmanu do najviše sedam soba, odnosno za 15 gostiju istovremeno, samo za goste kojima se pružaju usluge ishrane, točenja pića i napitaka (doručak, polupansion ili puni pansion) iz pretežno sopstvene proizvodnje.

Zakon o porezu na dohodak fizičkih lica ("Službeni list RCG", br. 65/01 ... 04/07 i "Službeni list CG", br. 86/09 ... 60/14) u članu 16 stav 1 propisuje da se prihodom od samostalne djelatnosti smatra prihod ostvaren od privredne djelatnosti, a takvom se smatra i pružanje turističkih usluga.

Prema stavu 5 navedenog člana zakona lica koja ostvaruju prihode od samostalne djelatnosti, vode poslovne knjige i sastavljaju finansijske iskaze u skladu sa propisima kojima se uređuje računovodstvo.

Prema članu 49 stav 8 Zakona o porezu na dohodak fizičkih lica, prihod lica koja se bave samostalnom ugostiteljskom djelatnošću, oporezuju se po stvarnom dohotku.

Dakle, u skladu sa poreskom regulativom i postupkom, fizičko lice kao vlasnik, odnosno član seoskog domaćinstva koji je upisan u registar poljoprivrednih gazdinstava i u registar seoskih domaćinstava koji pružaju ugostiteljske usluge i druge turističke usluge kod lokalne uprave, bi bio u obavezi da:

- podnese prijavu za opštu registraciju Poreskoj upravi u roku od pet dana od dana upisa u odgovarajući registar, prema mjestu svoga prebivališta;
- vodi poslovne knjige i sačinjava finansijski iskaz (bilans uspjeha i bilans stanja) u skladu sa računovodstvenim propisima;
- utvrđuje i plaća porez na dohodak i doprinose od samostalne djelatnosti po stvarnom dohotku, na osnovu godišnje prijave poreza na dohodak fizičkih lica "Obrazac GPP-FL" koju podnosi do 30. aprila tekuće godine za prethodnu godinu i
- plaća akontacije (poreza na dohodak i doprinose za obavezno socijalno osiguranje) u visini 1/12 poreske obaveze za prethodnu godinu, odnosno na osnovu planiranog ostvarenja prihoda ukoliko u toku godine otpočne sa obavljanjem djelatnosti.

Ukoliko oporezivi prihod fizičkog lica, za posljednjih 12 mjeseci ili za kraći period prelaze propisani limit od 18. 000€ i ukoliko tu djelatnost obavljaju samostalno i trajno s namjerom ostvarivanja prihoda, u obavezi je da pokrene postupak PDV registracije kod poreskog organa (član 13 i član 55 Zakona o PDV-u).

Napominjemo, da je članom 11 Zakonom o penzijskom i invalidskom osiguranju ("Sl. list RCG", br. 54/03 ... 47/07 i "Sl. list CG", br. 12/07 ... 40/11) propisano da u osiguranike samostalne djelatnosti spadaju, između ostalih, i lica koja u skladu sa zakonom obavljaju privrednu ili drugu djelatnost, ako nijesu obavezno osigurana po osnovu zaposlenja. U skladu sa navedenim, fizička lica koja su već osigurana po drugom osnovu (zaposlenje) ne bi mogla da se prijave na osiguranje od samostalne djelatnosti, jer jedan osnov isključuje drugi. Iz tih

razloga skrećemo pažnju da bi kod upisa u registar seoskih domaćinstava koja pružaju ugostiteljske usluge, trebalo voditi računa da se registracija izvrši na vlasnika ili člana domaćinstva koji nije registrovan kao osiguranik.

Procedure i uslovi za smanjenje kapitala privrednog društva

Broj: 03/2- 15163/2-15

Podgorica, 16. oktobar 2015. godine

Zakon o privrednim društvima ("Sl. list RCG", br. 06/02, "Sl. list Crne Gore", br. 17/07, ... 40/11) u članu 59 propisao je procedure i uslove smanjenja kapitala privrednog društva. Naglašavamo samo neke od odredbi ovog člana koje su bitne za razumijevanje ove tematike, a sastoje se u sledećem:

- Društvo je dužno da obavijesti svakog povjerioca pisanim putem o odluci o smanjenju kapitala, a povjerioci mogu zahtijevati isplatu svojih potraživanja u roku od 60 dana od dana dostavljanja takvog obavještenja ili od dana objavljivanja obavještenja u "Službenom listu CG";
- Smanjenje kapitala je ništavno, a isplate se ne mogu vršiti akcionarima dok se povjerioci ne izmire ili dok Privredni sud ne utvrdi da su njihova potraživanja neosnovana;
- Kapital društva ne može se smanjiti ispod iznosa minimalnog kapitala utvrđenog ovim zakonom.
- Kapital se smatra umanjenim kada se izmjene statuta registruju u CRPS-a;
- Odluka o smanjenju akcionarskog kapitala objavljuje se u "Službenom listu Crne Gore";
- Društvo može, potpuno ili djelimično, izvršiti akcionarima povraćaj njihovih uloga, u skladu sa odredbama ovog zakona o smanjenju kapitala, prilikom čega će se poništiti odgovarajući broj akcija akcionara kojima je vraćen dio uloga ili cijeli ulog.

Ovo su odredbe koje se odnose na smanjenje osnovnog kapitala akcionarskog društva. Pošto odredbe koje se odnose na društvo sa ograničenom odgovornošću decidno ne regulišu ovo pitanje, prema članu 79 Zakona o privrednim društvima odredbe ovog zakona koje se odnose na akcionarsko društvo shodno se primjenjuju i na društvo sa ograničenom odgovornošću. Kada odredbe upućuju na akcije, one se shodno primjenjuju i na udjele.